

00327/11/RO
WP 180

**Avizul 9/2011 privind propunerea revizuită a sectorului industrial
referitoare la un cadru de evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra
protecției vieții private și a datelor**

Adoptat la 11 februarie 2011

Acest grup de lucru, creat în temeiul articolului 29 din Directiva 95/46/CE, este un organism consultativ european independent care se ocupă cu protecția datelor și a vieții private. Sarcinile care îi revin sunt prezentate la articolul 30 din Directiva 95/46/CE și la articolul 15 din Directiva 2002/58/CE.

Secretariatul este asigurat de către Direcția C (Drepturi fundamentale și cetățenia Uniunii) din Direcția Generală Justiție, Libertate și Securitatea a Comisiei Europene, B-1049 Bruxelles, Belgia, biroul nr. MO-59 06/36.
Site internet: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/index_en.htm

Cuprins

1	Context.....	3
1.1	Introducere.....	3
1.2	Rezumatul cadrului revizuit.....	4
2	Analiză.....	5
3	Concluzie.....	7

GRUPUL DE LUCRU PENTRU PROTECȚIA PERSOANELOR ÎN CEEA CE PRIVEȘTE PRELUCRAREA DATELOR CU CARACTER PERSONAL,

instituit prin Directiva 95/46/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 24 octombrie 1995,

având în vedere articolul 29 și articolul 30 alineatul (1) litera (a) și alineatul (3) din această directivă și articolul 15 alineatul (3) din Directiva 2002/58/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 iulie 2002,

având în vedere regulamentul său de procedură,

adoaptă următorul aviz:

1 Context

1.1 Introducere

Prezentul aviz este o continuare a Avizului 5/2010¹ (WP 175) privind *propunerea sectorului industrial referitoare la un cadru de evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra protecției vieții private și a datelor*. Această introducere va relua unele elemente privind contextul necesare pentru a înțelege scopul și domeniul de aplicare al acestui nou aviz; pentru mai multe detalii, cititorul este invitat să consulte Avizul 5/2010.

La 12 mai 2009, Comisia Europeană a emis o recomandare² privind punerea în aplicare a principiilor de protecție a vieții private și a datelor în aplicațiile de identificare prin radiofrecvență. În această recomandare, Comisia a invitat statele membre să garanteze faptul că *sectorul industrial, în colaborare cu părțile interesate*, va elabora un *cadru de evaluare a impactului asupra protecției vieții private și a datelor*, care să fie prezentat spre aprobare Grupului de lucru „articolul 29” privind protecția datelor. Odată definit acest cadru de evaluare a impactului asupra protecției vieții private și a datelor, statele membre trebuie să se asigure că operatorii RFID efectuează o evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra protecției vieții private și a datelor (PIA) înainte de utilizarea acestora. Statele membre trebuie să garanteze, de asemenea, că operatorii RFID pun la dispoziția autorității competente aceste rapoarte PIA.

La 31 martie 2010, reprezentanții ai sectorului industrial au prezentat spre aprobare Grupului de lucru „articolul 29” o propunere de cadru de evaluare a impactului asupra protecției vieții private și a datelor. Deși a constituit un bun punct de plecare, această propunere nu s-a bucurat de sprijin deplin din partea grupului de lucru, în special din cauza a 3 elemente esențiale care lipseau din cadrul propus:

- 1) o metodă de evaluare a riscurilor clar definită;
- 2) analizarea situației în care etichetele RFID sunt purtate de către persoane dincolo de perimetrul operațional al aplicației;

¹ Avizul 5/2010 privind propunerea sectorului industrial referitoare la un cadru de evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra protecției vieții private și a datelor, WP 175, 13 iulie 2010.

² http://ec.europa.eu/information_society/policy/rfid/documents/recommendationonrfid2009.pdf

- 3) o modalitate de a aborda explicit principiile de dezactivare în sectorul comerțului cu amănuntul, care sunt stabilite în Recomandarea Comisiei Europene privind punerea în aplicare a principiilor de protecție a vieții private și a datelor în aplicațiile de identificare prin radiofrecvență.

La 13 iulie 2010, grupul de lucru a sintetizat aceste elemente, precum și alte probleme, în Avizul 5/2010, invitând sectorul industrial să propună un cadru revizuit de evaluare a impactului asupra protecției vieții private și a datelor. În ceea ce privește componenta de evaluare a riscurilor, grupul de lucru a încurajat puternic sectorul industrial să se bazeze pe expertiza pe care Agenția Europeană pentru Securitatea Rețelelor Informatice și a Datelor (ENISA) ar putea-o oferi în acest domeniu.

În aceeași lună, ENISA a publicat un aviz independent³ cu recomandări practice de îmbunătățire a cadrului propus. Avizul ENISA propunea, în special, unele orientări inițiale pentru adoptarea unei abordări metodologice cuprinzătoare și recunoscute de evaluare a riscurilor și a sugerat mai multe îmbunătățiri structurale.

În lunile următoare, sectorul industrial și-a revizuit propunerea de cadru PIA, ținând seama de informațiile furnizate atât de către grupul de lucru, cât și de ENISA. La 12 ianuarie 2011, acest cadru PIA revizuit a fost prezentat spre aprobare *Grupului de lucru „articolul 29” privind protecția datelor*.

Prezentul aviz reprezintă răspunsul oficial al grupului de lucru la această nouă propunere.

În cele ce urmează, „Recomandarea privind RFID” se referă la Recomandarea Comisiei Europene privind punerea în aplicare a principiilor de protecție a vieții private și a datelor în aplicațiile de identificare prin radiofrecvență, publicată la 12 mai 2009. „Cadrul revizuit” sau, simplu, „cadrul” se referă la cadrul de evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra protecției vieții private și a datelor, transmis Grupului de lucru „articolul 29” la 12 ianuarie 2011 și reprodus în anexa la prezentul aviz.

1.2 Rezumatul cadrului revizuit

Cadrul revizuit începe cu o analiză a procedurilor interne importante care sunt relevante pentru efectuarea unei PIA, cum ar fi: programarea și revizuirea PIA, întocmirea documentației relevante, desemnarea, în cadrul organizației, a persoanelor implicate în buna desfășurare a procedurii PIA, identificarea condițiilor care ar putea declanșa, în viitor, o revizuire a PIA și consultarea părților interesate.

Procedura PIA cuprinde două faze:

- I. o fază de preevaluare, în care o aplicație RFID se clasifică în funcție de o scară cu 4 niveluri, pe baza unui arbore decizional. În urma acestei evaluări se stabilește dacă este necesară sau nu efectuarea unei PIA și se alege fie o „PIA la scară completă”, fie „o PIA la scară mică”. Aplicațiile care utilizează etichete RFID susceptibile să fie purtate de către persoane vor necesita cel puțin o „PIA la scară mică” (nivelul 1), în timp ce aplicațiile care prelucrează și date cu caracter personal vor necesita o „PIA la

³ <http://www.enisa.europa.eu/media/news-items/enisa-opinion-on-pia>, Avizul ENISA privind propunerea sectorului industrial referitoare la un cadru de evaluare a impactului aplicațiilor RFID asupra protecției vieții private și a datelor din 31 martie 2010.

scară completă” (nivelurile 2 și 3). În schimb, aplicațiile care nu folosesc etichete susceptibile să fie purtate de persoane și care nu prelucrează date cu caracter personal nu fac obiectul unei PIA (nivelul 0);

II. o fază de evaluare a riscurilor, care cuprinde 4 etape principale:

- 1) caracterizarea aplicației (tipuri de date, fluxuri de date, tehnologia RFID, stocare și transferuri de date etc.);
- 2) identificarea riscurilor în ceea ce privește datele cu caracter personal, evaluând pericolele, probabilitatea apariției acestora și impactul lor asupra vieții private și respectarea legislației europene;
- 3) identificarea și recomandarea de controale, ca răspuns la riscurile detectate anterior;
- 4) documentarea rezultatelor PIA, adoptarea unei hotărâri cu privire la condițiile de punere în practică a aplicației RFID supuse examinării, și informații cu privire la riscurile reziduale.

Fiecare etapă din faza de evaluare a riscurilor este susținută și de elementele prevăzute în anexele la cadrul revizuit și este concepută pentru a oferi îndrumare persoanei care efectuează examinarea:

- un model cu ajutorul căruia să se poată descrie caracteristicile-cheie ale aplicației RFID;
- o listă cu 9 obiective în materie de viață privată pe care aplicația RFID trebuie să le îndeplinească, extrase din Directiva 95/46/CE;
- o listă a riscurilor tipice legate de viața privată, cu descrieri și exemple;
- o listă de exemple de controale și măsuri de contracarare care pot fi utilizate ca răspuns la riscurile identificate anterior.

Rezultatul unei PIA este inclus de către operatorul aplicației RFID într-un raport PIA, care descrie aplicația RFID și prezintă detalii cu privire la cele 4 etape de evaluare a riscurilor menționate mai sus.

2 Analiză

Grupul de lucru recunoaște profunzimea activității desfășurate în ultimele luni de asociațiile și experții din sectorul industrial, de cadre universitare și de întreprinderi pentru elaborarea unui cadru revizuit. Odată cu această revizuire, autorii cadrului au avut ocazia nu numai de a aborda cele mai multe probleme evidențiate de către grupul de lucru, ci și să prezinte o structură mai clară și orientări mai stricte pentru operatorii RFID care vor pune în aplicare acest cadru.

Grupul de lucru constată că acest cadru revizuit se bazează pe o abordare a gestionării riscurilor și reamintește că aceasta este o componentă esențială a oricărui cadru de evaluare a impactului asupra protecției vieții private și a datelor.

Grupul de lucru salută, de asemenea, includerea explicită a unui proces de consultare a părților interesate, ca parte a procedurilor interne necesare pentru efectuarea unei PIA.

Metodologia propusă de evaluare a riscurilor începe cu evaluare prealabilă bazată pe un arbore decizional al care clasifică aplicațiile RFID în funcție de 4 niveluri. Grupul de lucru arată că arborele decizional propus conține o ambiguitate cu privire la ceea ce poate sau nu poate fi considerat ca fiind date cu caracter personal într-o aplicație RFID. În cazul în care o etichetă cu număr de identificare unic urmează să fie purtată de o persoană, atunci eticheta ID ar trebui considerată ca făcând parte din categoria datelor cu caracter personal, după cum s-a subliniat deja în Avizul 5/2010. Astfel, în cele mai multe scenarii, în cazul în care o etichetă urmează să fie purtată de o persoană, ar fi vorba de o aplicație de nivel 2, nu de nivel de 1, după cum se sugerează în cadru. Cu toate acestea, grupul de lucru salută faptul că în cadrul revizuit se prevede în mod clar că operatorii RFID trebuie să efectueze o PIA ori de câte ori etichetele urmează să fie purtate de o persoană.

După cum reiese din mai multe avize anterioare⁴, unul dintre principalele riscuri ale tehnologiei RFID în ceea ce privește viața privată „*este cauzat de utilizări ale tehnologiei RFID, care permit urmărirea persoanelor și obținerea accesului la date cu caracter personal*”. Deși operatorul RFID poate să nu vizeze un astfel de obiectiv atunci când utilizează o aplicație RFID, este important să se ia în considerare riscul ca un terț să utilizeze etichetele în alte scopuri. În prezent, cadrul revizuit solicită în mod clar operatorilor RFID să evalueze riscurile care pot apărea atunci când etichetele sunt utilizate în afara perimetrului operațional al unei aplicații RFID și/sau atunci când sunt purtate de persoane.

Acest aspect a beneficiat de o atenție specială în sectorul comerțului cu amănuntul, în care există temerea că articolele cu etichetă cumpărate de către persoane ar putea fi utilizate în mod abuziv de către comercianții cu amănuntul sau de către părți terțe pentru a urmări persoane sau pentru a identifica profiluri. Comisia Europeană a abordat această chestiune în recomandare, instituind principiul conform căruia etichetele trebuie dezactivate la punctul de vânzare, excepție făcând cazurile în care clienții consimt, în cunoștință de cauză, ca etichetele să rămână operaționale. Aceeași recomandare permite o excepție de la acest principiu privind dezactivarea, în cazul în care în urma efectuării unei PIA se ajunge la concluzia că menținerea etichetelor în stare operațională dincolo de punctul de vânzare nu reprezintă *un risc potențial la adresa vieții private sau a protecției datelor cu caracter personal*. Grupul de lucru arată faptul că o metodă de gestionare a riscurilor, astfel cum se sugerează în cadru, este un instrument esențial, care permite operatorului RFID să evalueze riscurile existente în cazul asumării responsabilității de a păstra etichetele activate dincolo de punctul de vânzare.

După efectuarea unei PIA se întocmește un raport PIA, care trebuie pus la dispoziția autorității competente cu cel puțin 6 săptămâni înainte de introducerea aplicației RFID. Grupul de lucru dorește să evidențieze faptul că, pentru efectuarea unei PIA, operatorul RFID trebuie, de asemenea, să *elaboreze și să publice o politică de informare concisă, fiabilă și inteligibilă pentru fiecare aplicație* (așa cum se menționează la punctul 7 din recomandare). Această politică de informare ar trebui să includă, în special, *un rezumat al evaluării impactului asupra protecției vieții private și a datelor*.

Întrucât acest cadru începe să fie pus în aplicare în cazul unor aplicații concrete RFID, conținutul său va necesita, probabil, ajustări, care nu se vor putea baza decât pe experiența și feedbackul oferit de toate părțile interesate, inclusiv sectorul industrial, consumatori, autorități de protecție a datelor și ENISA. Probabil că acest lucru se va întâmpla, în special, în

⁴ A se vedea, de exemplu, Avizul 5/2010 (WP 175) și WP 105, „Document de lucru privind aspecte de protecție a datelor legate de tehnologia RFID”, 19 ianuarie 2005.

cea ce privește distincția între o PIA la „scară completă” sau la „scară mică” , astfel cum sunt definite în cadrul revizuit. În plus, în conformitate cu recomandarea, Comisia Europeană trebuie să prezinte un *raport privind punerea în aplicare a recomandării, eficacitatea și impactul acesteia asupra operatorilor și a consumatorilor*, în special în ceea ce privește măsurile destinate sectorului comerțului cu amănuntul. Acest raport urmează să fie prezentat la 3 ani de la publicarea recomandării, respectiv până în mai 2012. Cu toate acestea, având în vedere că vor fi, probabil, necesare 6 luni pentru ca acest cadru să intre în vigoare pe deplin, toate părțile interesate ar avea nevoie de mai mult timp înainte de efectuarea unei astfel de evaluări. Prin urmare, grupul de lucru ar dori să propună Comisiei Europene amânarea redactării raportului propus sau să completeze acestuia la o dată ulterioară, stabilită la 3 ani de la publicarea prezentului aviz.

3 Concluzie

Grupul de lucru aprobă cadrul revizuit prezentat la 12 ianuarie 2011. Acest cadru intră în vigoare la cel mult 6 luni de la publicarea prezentului aviz.

O PIA este un instrument conceput pentru a promova „luarea în considerare a vieții private începând cu momentul conceperii”, o mai bună informare a persoanelor, precum și transparența și dialogul cu autoritățile competente. În consecință, întrucât unele aplicații RFID vor fi puse în aplicare în mai multe state membre, este important ca rapoartele PIA să fie traduse și puse la dispoziția autorităților competente în limba lor națională.

Grupul de lucru va continua să sprijine viitorul dialog cu sectorul industrial, furnizând îmbunătățiri și clarificări în ceea ce privește structura și punerea în practică a cadrului PIA al aplicațiilor RFID, pe baza experienței și a feedbackului oferit de toate părțile interesate.